

siktere hude rane našega še zapuščenega šolstva. Dobiva se pri Giontinetu v Ljubljani in pri pisatelju v Idriji po 30 kr. Čisti dohodki pri razprodajanji te knjižice so namenjeni društvu „Sola“.

Delce posvečeno je slavnemu c. k. deželnemu šolskemu svetu za Kranjsko. Učitelji kupujte to znamenito knjižico!

Tudi je na svetlo prišla čversta popotnica pod imenom „Spomin naše dobe“. Zložil in poklonil deležnikom učiteljskega zbora dne 27. in 28. septembra 1871 g. F. Stegnar. Prodaja jo gospod skladatelj po 10 kr. Gotovo nam bode ta popotnica sladki spomin naše (Bog daj, dobre) dobe.

Šolsko obzorje.

Iz Goriškega. Iz vsake kronovine naše države se čuje še kak glas o šolstvu, le v naši deželi je vse tiho. Vsak si bode torej mislil, da gotovo so že šole prestrojene, učitelji dobivajo plače kakor zakonik in zaukaz za avstr. ilirsko Primorje vелеva, in da od duhovske strani se ne napravlja nobene opozicije novi postavi, kakor se to godi po drugih kronovinah. Kar I. i II. zadeva se — žalibog — še ni vresničilo; o III. se mora reči, da do sedaj se še ni čulo, da bi dohovstvo v javnih zborih novo šolsko postavo grajalo, če se pa to na skrivnem godi, to ne vemo. Iz ptujskega okraja se nam pa poroča, da je bil 9. jul. pri sv. Lovrencu v Slov. Goric. zbor tamošnjega kat. pol. gospod. narod. društva, pri kojem se je razun gospod. in polit. rečeh tudi o prenaredbi nove šolske postave govorilo in sklepalo. V peticiji, ki naj se visoki vladi predloži, zavoljo prenaredbe sedanje šolske postave, ste bili posebno zanimivi te dve točki:

Učiteljem naj bo dopuščeno opravljati tudi službo cerkovnika s pomočjo hlapca (!).

Šolnina naj se odpravi in srenjam prepusti učitelje plačevati in vsled tega tudi voliti (!).

Učitelji kako vam kaj dopadete te dve točki?

Taki ljudje hočejo, da bi še zmirej veljal pregovor: „Quem dii odere, paedagogum fecere“. Kteri iz med omikanih stanov opravlja dve ali tri službe, kakor je moral učitelj dosedaj to delati, da se je sam revno preživel, da bi bil mogel tudi družino pošteno preživeti pri tej dragini, o tem še ni govoriti. Vsem stanovom se je zboljšala plača; n. pr. uradnikom pri sodnijah, pri davkarjih, še celó žandarjev se ni pozabilo, ker ima prostak 300 gl., druga stopinja je 400 gl. in šikovnik (feldwebel) 500 gl. in zraven tega ima vsak se vé da prosto stanovanje i. t. d. Učitelj naj pa bode še cerkovnik, orglar, tajnik in jaz ne vem še kaj, ako se če preživeti. Naj bolj žalostno bi bilo za šolstvo in učiteljstvo, kar lahko vsaki sprevidi, ako bi srenjam, posebno na deželi, prepustilo učitelje plačevati in vsled tega tudi voliti, kakor se glasi 5. točka omenjene peticije. Učitelj bi moral, kakor popred konec leta svojo plačo okoli beračiti. Za kar so učitelji toliko let terkali, zdihovali in pričakovali, hočejo nekteri (?) vse vničiti. Po nesrečni vojski s Prusi se je jelo v Avstriji misliti na boljšanje ljudskega šolstva. Tudi Francozi so po nesrečni vojski s Prusi spoznali, da omika veliko premore k srečnemu vojskovanju, torej je poslanec de La cretelle v francoskem zboru rekel, da naj se že vpelje od 1. nov. 1871 brezplačen in zapovedan šolski nauk po vsem Francoskem. — Pozor!

Iz Postojne. Neki F. K. piše v 35. listu „Novic“, da ima naj boljša služba na novovstrojenih šolah v Studnem, Oreheku, Matejuvsi in Temi 160 gold. letnega dohodka.

Ker bi se znal vsled tega neresničnega dopisa marsikdo, ki je mislil za to službo prositi, odverniti, se uradno daje na znanje, da ima vsaka gori imenovanih učiteljskih služeb zraven lepega, prostornega stanovanja, 300 gl. čistega letnega dohodka.

C. k. okrajni šolski svet v Postojni 29. sept. 1871.

Iz Ljubljane. 27. in 28. preteč. m. bilo je napovedano zborovanje učit. društva za Kranjsko, društva v pomoč učiteljem in njihovim vdovam in sirotam in društva „Sole“. 27. zvečer napravilo je učit. društvo za Kranjsko v Tavčarjevi gostilnici veliko besedo s petjem in z vojaško godbo. Zbralo se je čez 50 naj boljših pevcev učiteljev, kateri so svojo nalogo pod vodstvom g. Nedvéda z naj lepšim vspehom izvrševali. Več pesem se je moglo po večkrat ponavljati. Tudi vojaška godba je s svojimi domačinkami radost do verhunca povzdigovala. Ljudstva je bilo, da se je vse terlo, — kar je živa priča, da ljudsko učitelstvo postaja zares ljudsko t. j., da ga čišla narod. Pervosednik učit. društva je pri tej priliki zbrano množino nekako tako-le ogovoril: Slavna gospoda! Pervikrat danes stopi na oder slovenski ljudski učitelj — ne skazovaje samega sebe, temuč blagi, sočutni nagoni kličejo ga na ta častni prostor pred slavno občinstvo. — Učitelj je prvi buditelj omike in izobraževanja narodnega. To je gotova resnica, a le malo jih je, ko bi se pri tem, ko se radostno spominjajo svojih milih mladih let, spominjali se tudi tistega moža, ki jim je vpihal prvo iskro do omike in morda položil prvi kamen do sedanje obilne sreče. Učitelj, star, onemogel mora večkrat milosti prositi pri tem, ki je bil pred malo časom njegov odgojenec, morda pravi vnemirec. — Učitelj popusti mile mu svojince, blago ženke in otročiče. Zapuščeni moža, ki je ves čas svojega življenja daroval za to, da je izrejal mladi rod za deržine in narod, nimajo potrebne odgoje in oprave. „Svet je nevhvaležen“, pravi pregovor, in že Latince je djal: „Kogar so bogovi čertili, so ga učitelja kerstili“. Hvala Bogu, da dan danes ljudskemu učitelju vzhaja svetlejša zarja. „Družba v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam“ nam je porok rumenega vstajočega soluca, in današnji večer nam je zlata priča, da slavno občinstvo čišla učiteljski stan, in da narod razume, kaj pravi naš pesnik: „Tudi naroda otes je slavnega čina poslopje“. — Verstilo se je še več napitnic in govorov, in še le čez polnoč razšli so se veseli vdeleževalci tega večera, ki bode gotovo v naj sladkejšem spominu ostal vsem učiteljem in njihovim prijateljem, ki so bili pri prvi učiteljski besedi. Hvala in slava bodi vsem, ki so tako ali tako pripomogli k tej dobrotni svečanosti!

Prememba v učiteljskem stanu in razpis službe.

Gospodičina Eliza Škofic, učiteljica za ženska ročna dela v Idriji, pride za pomočno učenico ročnih del v c. k. izobraževališče za učence v Ljubljano.

Učiteljeva služba na Koroški Beli (na Gorenskem) je razpisana. Prošnje se oddajajo pri c. k. okrajnem šolskem svetu v Radolici do 10. t. m.

 Današnjemu listu je pridjan Kazavec šte. 2, 2 str. 